

М. С. Шатковська
студ. IV курсу
спеціальність «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: ст. викл. Г. В. Буслаєва

АУДИТ РИЗИКІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДОПОМОГИ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

Несприятливі тенденції економічного розвитку, події, що викликають нестабільність у світі, та технологічний прорив є причинами, внаслідок яких підприємства стали уразливими до ризиків більше, ніж будь-коли. Ризик повинен бути стратегічним чинником ефективності та підвищення вартості бізнесу. Діяльність будь-якого підприємства схильна до впливу безлічі факторів ризику. Одні фактори ризику здатні спровокувати реалізацію конкретного ризику самостійно, інші – тільки в комбінації з іншими факторами ризику. Фактори ризику впливають на ефективність функціонування процесів підприємства. Невід’ємною частиною діяльності будь-якого підприємства є бізнес – ризик. МСА 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень через розуміння суб’єкта господарювання та його середовища» дає таке визначення: бізнес-ризик – ризик, що є наслідком значущих умов, подій, обставин, діяльності або бездіяльності, які можуть негативно впливати на здатність суб’єкта господарювання досягти своїх цілей та реалізувати стратегії, або від встановлення невідповідних цілей і стратегій [1].

Бізнес-ризик є ширшим, ніж ризик суттєвого викривлення фінансової звітності, хоча й включає останній. Бізнес-ризик може виникнути внаслідок зміни або складності. Невизнання потреби у змінах також може призвести до виникнення бізнес-ризiku. Бізнес-ризик може виникати, наприклад, внаслідок: розробки нової продукції або послуг, що можуть зазнати невдачі; ринку, який навіть у разі успішного розвитку є недостатнім для підтримки продукту чи послуги; або дефектів продукції або послуги, які можуть призвести до відповідальності та ризику погіршення репутації.

Розуміння бізнес-ризиків, на які наражається суб’єкт господарювання, збільшує ймовірність ідентифікації ризиків суттєвого викривлення, оскільки більшість бізнес-ризиків зрештою матимуть фінансові наслідки і, отже, вплив на фінансову звітність. Аудит ризику включає різні методичні процедури, пов’язані з дослідженням ризику, що допомагає своєчасно вибрати оптимальний альтернативний варіант у всіх сферах діяльності підприємства.

При перевірці аудиторіві рекомендується сформувати «ідеальний» дизайн процедур контролю бізнес-процесу, який перевіряється й зіставити його з фактичною організацією даного процесу [2, с. 26]. Він повинен включати всі необхідні процедури контролю, виконання яких буде гарантувати належне керування ризиками, які властиві даному підприємству й досягнення бажаних цілей. За підсумками оцінки ризиків варто вказати істотні ризики, які властиві підприємству, а також всі необхідні процедури контролю.

Ризик-орієнтований підхід до процесу аудиту повинен базуватися на ефективних методиках і процедурах, використання яких дозволить своєчасно ідентифікувати ризики і чинники неефективного використання активів і власного капіталу підприємств. Залежно від того, наскільки правильно буде складено план роботи, визначено процедури, які використовуються в процесі аудиторської перевірки, буде залежати якість рекомендацій, які може готувати аудитор щодо управління ризиками або усунення наслідків ризикових ситуацій на основі їх ідентифікації, оцінки та всебічного аналізу.

В умовах об'єктивного існування різних ризиків в середовищі бізнес-структур, пов'язаних із ними вірогідність різного роду втрат або можливості отримання додаткового прибутку, виникає потреба у використанні ризик-орієнтованого підходу при плануванні робіт із аудиту. Ризик – орієнтований підхід до планування робіт із аудиту дозволяє визначити види ризиків в діяльності підприємства, класифікувати їх за групами, виявити ключові бізнес – ризики, пов'язати їх з цілями та бізнес – процесами підприємства, та надати їм оцінку. Даний підхід в діяльності аудитора дозволить організувати роботу з урахуванням передового зарубіжного досвіду, який сприяє правильному вибору об'єктів аудиту, та тим самим якісно підвищити ефективність роботи аудиторів при проведенні перевірок.

Крім стандартного аудиторського висновку «про відповідність у всіх істотних аспектах тверджень звітності її прийнятої концептуальної основі» аудитор просто зобов'язаний створити додатковий документ, в якому даються відповіді на очікування користувача [3]. Таким документом може бути «Звіт про ризики», який повинен мати цільових користувачів, до яких слід віднести, перш за все, власників, вище керівництво підприємства, внутрішніх аудиторів. Відповідно рівень конфіденційності повинен бути найвищий. Формат «Звіту про ризики» може мати наступну струк-

туру: чітка оцінка надійності та ефективності системи внутрішнього аудиту; оцінка відповідності облікової практики вимогам законодавства; оцінка ймовірності фіскальних ризиків (в т.ч. ризику відповідальності посадових осіб і ймовірності економічних санкцій); підтвердження або спростування обґрунтованості планів, програм, акцій або проектів на майбутній період; вказівка на наявність або відсутність ознак можливого шахрайства персоналу.

Аудит ризиків сприяє формуванню концептуально обґрунтованої і життєздатної з практичної точки зору моделі управління ризиками підприємства, яка забезпечує його надійний захист від впливу ризиків і, при цьому, створює можливості для максимізації його цінності завдяки алгоритму заходів, спрямованих на нейтралізацію ризиків.

Список використаної літератури

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2015 року. Частина 1 [Електронний ресурс]: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України; голова редкол. О.В. Гачківський, редкол.: Н.І. Гаєвська, В.В. Дабіжа та ін. / пер. з англ. О.Л. Ольховікова, О.В. Селезньов. – К.: 2016. – Режим доступу: http://www.apu.com.ua/attachments/article/1038/Part_1_2015.pdf. – Назва з екрана.
2. Каменська Т.О. Внутрішній аудит бізнес-процесів підприємства [Текст]/ Т.О. Каменська // «Економічні науки». Серія «Облік і фінанси». – 2010. – Випуск 7 (25). Ч. 2. – С. 21 – 30.
3. Редько А.Ю. Аудит в Україні. Прагматика пользования [Текст]/ А. Ю. Редько // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 9. – С. 37-43.